

6.3. RÁCH KẾT MẠC

Điều trị ngoại trú	Rách KM đơn thuần.
Điều trị nội trú	Rách KM kèm tổn thương nhãn cầu khác có chỉ định nội trú (rách CM, XHTP độ IV, ...)

1. Triệu chứng cơ năng

- Cộm xốn, đỏ mắt, đau mắt sau chấn thương

2. Triệu chứng thực thể

- Khám quan sát thấy: kết mạc bị rách và có thể cuộn lại, để lộ củng mạc bên dưới, nhuộm kết mạc bắt màu fluorescein. Thường kèm theo xuất huyết dưới kết mạc.
- Có thể nhỏ tê bề mặt nhãn cầu, dùng tăm bông để kiểm tra mức độ rách kết mạc, tình trạng củng mạc và dị vật dưới kết mạc.
- Trường hợp rách kết mạc kèm theo xuất huyết dưới kết mạc hoặc phù kết mạc nhiều có thể che lấp tổn thương củng mạc bên dưới: có chỉ định thám sát nhãn cầu trong phòng mổ trước khi khâu kết mạc.

3. Nguyên nhân

- Xung đột, tai nạn, thể thao...
- Vật gây thương tích: dao, kéo, kim, đạn, dây kẽm

4. Cận lâm sàng

- Xét nghiệm máu tiền phẫu: Tổng phân tích tế bào máu ngoại vi, Glycémie, TS - TC, HBsAg, Anti HCV...
- Chụp CT hốc mắt không cản quang loại trừ dị vật nội nhãn hoặc hốc mắt: không phải tất cả các trường hợp rách kết mạc đều phải chụp CT scan.
- Siêu âm B: đánh giá sự liên tục thành nhãn cầu và các tổn thương đi kèm như xuất huyết pha lê thể hay tụ dịch hốc mắt ... có thể thực hiện trước và/hoặc sau khi phẫu thuật tùy theo đánh giá trên lâm sàng.

5. Điều trị

5.1. Phẫu thuật

- Phương pháp vô cảm: gây tê tại chỗ
- Thám sát củng mạc bên dưới, kiểm tra dị vật trong vết rách.

- Khâu kết mạc bằng Vicryl 8.0.
- Tra thuốc mỡ kháng sinh Ofloxacin 0.3% hoặc Tobramycin 0.3%

5.2. Điều trị hậu phẫu

- Kháng sinh nhỏ Tobramycin 3mg/ml 4-6 lần/ngày trong 1- 2 tuần.
- Kháng sinh uống: Cephalexin 500mg 2-3 lần/ngày hoặc Ofloxacin 200mg 2 lần/ngày trong 5 - 7 ngày.
- Kháng viêm uống Methylprednisolone 4-16mg trong 5 - 7 ngày.
- Giảm đau: Paracetamol 0.5g 3 lần/ngày trong 3-5 ngày.

5.3. Chăm sóc hậu phẫu

- Rửa mắt mỗi ngày.

6. Theo dõi

- Kết mạc khâu kín, sạch.
- Cắt chỉ sau 1 tuần nếu chỉ gây cộm xốn. Chỉ vicryl thường tự tiêu sau 2 tuần.

Tài liệu tham khảo:

1. Hướng dẫn chẩn đoán và điều trị các bệnh về mắt, Bộ Y Tế, 2015
2. The Wills Eye Manual, 7th Edition, 2017